Zápis z jednání Pracovní skupiny k porodnictví (dále jen „Pracovní skupina“) při Radě vlády pro rovnost žen a mužů (dále jen „Rada“) konaného dne 4. října 2021

Místo a čas konání: on-line na platformě Zoom, od 13:00 do 16:00 hod.

Přítomné členky a členové:

	Jméno a příjmení člena/členky	Instituce
1.	Antoníčková Ilona	Česká asociace sester, z.s.
2.	Candigliota Zuzana	Liga lidských práv
3.	Čermáková Marie	Rada vlády pro rovnost žen a mužů
4.	Frýdlová Alena	Česká komora porodních asistentek, z.s.
5.	Havlová Miluše	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
6.	Hořejší Adéla	Hořejší legal s.r.o., advokátní kancelář
7.	Hrešanová Ema	Univerzita Karlova v Praze
8.	Königsmarková Ivana	Unie porodních asistentek, z.s.
9.	Majerčíková Aneta	SpoKojení, z.s.
10.	Menšíková Milada	Ministerstvo zdravotnictví ČR
11.	Nemrava Martin	Asociace pro porodní domy a centra, z.s.
12.	Pavlíková Markéta	Biostatistička, nezávislá odbornice
13.	Peremská Marcela	Pediatrička, nezávislá odbornice
14.	Sovová Petra	Hnutí za aktivní mateřství, z.s.
15.	Šamová Monika	Ministerstvo spravedlnosti ČR
16.	Šimůnková Monika	Zástupkyně veřejného ochránce práv
17.	Šmídová Iva	Masarykova univerzita
18.	Vnoučková Marie	Unie porodních asistentek, z.s.

Omluvené nebo nepřítomné členky a členové:

	Jméno a příjmení člena/členky	Instituce
1.	Dostál Ondřej	Společnost medicínského práva ČLS JEP, z.s.
2.	Forberger Andrea	Ekonomická konzultantka, nezávislá odbornice
3.	Kasal David	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
4.	Kozák Václav	Baby Astramedico s.r.o.
5.	Richterová Olga	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
6.	Rytíř Milan	Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP, z.s.

7.	Uhl Michal	Rada vlády pro rovnost žen a mužů
8.	Zikán Michal	Nemocnice Na Bulovce

Hosté/hostky:

	Jméno a příjmení hosta/hostky	**Instituce**
1.	Burianová Iva	Výbor České neonatologické společnosti ČLS JEP
2.	Dokoupilová Milena	Výbor České neonatologické společnosti ČLS JEP
3.	Dostálová Petra	Kancelář veřejného ochránce práv (úsek zdravotnictví)
4.	Kramná Miloslava	APERIO – Společnost pro zdravé rodičovství, z.s.
5.	Peiger Petr	Ministerstvo zdravotnictví ČR
6.	Slavíková Silvie	Ministerstvo zdravotnictví ČR
7.	Strakoš Jan	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
8.	Straňák Zbyněk	Výbor České neonatologické společnosti ČLS JEP

Za sekretariát Rady: Hradecká Lucie, Šafařík Radan, Vernerová Karolína

Úvod a schválení programu

Předsedkyně Pracovní skupiny M. Čermáková zahájila jednání a přivítala přítomné členky a členy Pracovní skupiny a dále hostky a hosty, s jejichž přítomností vyslovila souhlas. Následně předala slovo L. Hradecké, která představila program jednání a potvrdila usnášeníschopnost Pracovní skupiny.

Program jednání Pracovní skupiny k porodnictví dne 4. října 2021	
1. Aktuální stav implementace Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujících rezolucí v ČR a návrh řešení a. Představení výsledků šetření ze všech českých porodnic k podpoře kojení a dokrmování novorozenců za rok 2020 (výbor ČNeoS) b. Představení Podnětu k implementaci Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujících rezolucí v ČR (A. Majerčíková)	M. Dokoupilová A. Majerčíková diskuze
2. Představení výsledků analýzy dat z Průvodce porodnicemi Aperio	M. Kramná
3. Shrnutí aktuálních informací a plnění úkolů	L. Hradecká
4. Různé	členky a členové Pracovní skupiny

15 PRO, 0 PROTI, 3 ZDRŽEL/A SE. Program byl schválen.

1. Aktuální stav implementace Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujících rezolucí v ČR a návrh řešení

a. Představení výsledků šetření ze všech českých porodnic k podpoře kojení a dokrmování novorozenců za rok 2020 (výbor ČNeoS)

M. Čermáková otevřela první část prvního bodu jednání a předala slovo M. Dokoupilové.

M. Dokoupilová představila výsledky dotazníkového šetření ze všech 87 porodnic v ČR k podpoře kojení a dokrmování novorozenců za rok 2020, které realizovala za Českou neonatologickou společnost ČLS JEP (dále jen „ČNeoS“). Uvedla, že podle dat získaných z dotazníků od jednotlivých pracovišť se v roce 2020 narodilo celkem 108 952 dětí, z toho 24 % císařským řezem. Propuštění před 72. hodinou života novorozence provádělo 70 % porodnic v ČR. Celkem 81 % dětí odcházelo z porodnic dle údajů z obdržených dotazníků plně kojených, 15 % bylo dokrmovaných umělou formulí a 4 % byla plně na umělé formuli. Údaje z porodnic s certifikací Baby-friendly Hospital Initiative (dále jen „BfHI“) a z porodnic bez této certifikace nevykazují zásadní rozdíly, více plně kojených dětí odchází z menších porodnic. Laktační poradnu, která poskytuje informace ženám po propuštění z porodnice, má pouze 48 % porodnic, telefonickou linkou kojení disponuje 69 % porodnic. Kontakt matky a dítěte kůže na kůži bezprostředně po porodu stále není plně standardizován, a to zejm. v případě porodů císařským řezem, kdy jej provádělo jenom 34 % porodnic. Pozdní podvaz pupečníku dle výsledku šetření provádí standardně pouze 85 % porodnic. Vážení jednotlivých dávek kojení, které je potenciálně stresujícím faktorem, stále praktikuje 32 % porodnic. Blíže k výsledkům šetření a návrhům na zlepšení viz příloha č. 1.

b. Představení Podnětu k implementaci Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujících rezolucí v ČR

M. Čermáková poděkovala M. Dokoupilové za prezentaci, otevřela druhou část prvního bodu jednání a předala slovo A. Majerčíkové.

A. Majerčíková představila návrh *Podnětu ke 40. výročí přijetí Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka* (dále jen „Kodex“, resp. „Podnět ke Kodexu“), který si (mj. v návaznosti na opatření stanovená Strategií rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030[1]) klade za cíl zlepšení implementace a vynucování Kodexu včetně navazujících rezolucí tak, aby došlo k eliminaci nevhodných komerčních vlivů zasahujících do rozhodování rodičů o výživě jejich dětí. Přiblížila obsah Kodexu a návazných rezolucí, které zpřesňují a aktualizují jeho původní znění a mají stejnou právní sílu jako Kodex. Upozornila, že trh s umělou výživou pro novorozence a malé děti stále roste a že reklama na umělou výživu je cílená na všechny matky, nikoliv pouze na ty, které nemohou kojit. Poukázala na nedostatečnou úpravu marketingu náhrad mateřského mléka, dudlíků a lahví v ČR a EU i na nepostačující vynucování již existující legislativy. Představila příklady porušování Kodexu v Česku a marketingové strategie, které výrobci a distributoři při oslovování žen využívají. Patří mezi ně např. influencer marketing, ambasadorský program či cross-marketing. Uvedla, že za jeden

[1] Konkrétně se jedná o opatření z kapitoly Zdraví, a sice 4.6.8. *Předložit návrh novely zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy za účelem zajištění implementace Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka WHO a UNICEF a návazných rezolucí Světového zdravotnického shromáždění* a 4.6.9. *Omezit nevhodnou propagaci náhrad mateřského mléka, láhví a šidítek na veřejnosti, mezi zdravotníky a zdravotnicemi*.

z nejefektivnějších a zároveň nejnebezpečnějších způsobů propagace náhrad mateřského mléka je považován ten, ke kterému dochází prostřednictvím zdravotníků a zdravotnic.

Rovněž uvedla, že se spolek SpoKojení obrátil na všechny krajské živnostenské úřady (dále jen „KŽÚ“) s žádostí o informaci, zda vedou nějaká řízení podle zákona o regulaci reklamy v částech, které se týkají umělé výživy. Z reakcí KŽÚ vyplynulo, že se řízení vedla pouze ve třech případech, avšak jak dokládá příloha č. 4 Podnětu ke Kodexu (pro účely zápisu příloha č. 3d), porušení Kodexu jsou mnohem častější. Dále upozornila na problematické aspekty postupu příslušných KŽÚ (blíže viz příloha č. 2, slide č. 25) a související nutnost dostatečně proškolit zaměstnance a zaměstnankyně KŽÚ v této oblasti (a to i vzhledem k chystané novele zákona o regulaci reklamy a relativně novému nařízení EU 2016/127 a EU 2016/128), a také jim poskytnout odpovídající metodické vedení. Blíže viz příloha č. 2 a č. 3.

M. Čermáková poděkovala A. Majerčíkové za podrobné představení první části Podnětu ke Kodexu a přednostně požádala J. Strakoše o reakci.

J. Strakoš poděkoval za pozvání na jednání Pracovní skupiny a potvrdil, že Ministerstvu průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) bylo uloženo připravit novelu zákona o regulaci reklamy (mj. v návaznosti na úkol vyplývající ze Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030[2]). Zdůraznil, že problematika, kterou představila A. Majerčíková, je vysoce citlivá a specifická a měla by spadat primárně do gesce Ministerstva zdravotnictví (dále jen „MZd“), které je za implementaci Kodexu a evropských nařízení, na které se Podnět ke Kodexu odvolává, primárně zodpovědné. MPO se nezříká případných povinností vůči zákonu o regulaci reklamy, avšak ty se musí odvíjet od kroků na straně MZd, resp. od jeho úsilí Kodex převzít. V této souvislosti vyjádřil pochybnost, zda jsou KŽÚ vůbec vhodným orgánem k výkonu dozoru nad předmětnými ustanoveními zákona o regulaci reklamy. Jednak nedisponují zdravotnickou expertízou, jednak už nyní monitorují velký úsek regulace reklamy, a pokud nemají zvenčí podnět, tak kontrolu neprovádí a řízení nezahajují. Byť se MPO snaží KŽÚ školit a instruovat, MZd by podle něj bylo skrze své experty a expertky schopno důkladněji a lépe danou problematiku dozorovat.

Vyjádřil souhlas s tím, že v určitých ohledech je platná právní úprava předmětné oblasti nedostatečná a že v českém právním řádu chybí část sankcí, nicméně zvyšování represe podle něj není nejlepší nástroj. Osobně upřednostňuje prevenci před represivní cestou. Možnost dalších konzultací s A. Majerčíkovou a Pracovní skupinou každopádně uvítá.

A. Majerčíková odpověděla, že o případné změně dozorového orgánu by MPO mělo vést diskuzi primárně s MZd. Sama se jí principiálně nebrání, nicméně v situaci, kdy jsou tímto orgánem KŽÚ, považuje za nezbytné zajistit jejich řádné proškolení a vydání metodického pokynu. Následně na výzvu M. Čermákové dokončila druhou část své prezentace (viz příloha č. 2). Zdůraznila, že marketing není jedinou příčinou klesajícího počtu plně kojených, ale určitě je jedním z faktorů, které tento pokles zapříčiňují (jak dokládají studie uvedené v Podnětu ke Kodexu – viz příloha č. 3), proto je nezbytné řešit i aspekt vynucování Kodexu a navazujících rezolucí a zajištění odpovídajících sankcí za jejich porušení.

M. Čermáková poděkovala A. Majerčíkové za podrobné představení Podnětu ke Kodexu a otevřela diskuzi.

[2] Konkrétně se jedná o opatření z kapitoly Zdraví, a sice 4.6.8. *Předložit návrh novely zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy za účelem zajištění implementace Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka WHO a UNICEF a návazných rezolucí Světového zdravotnického shromáždění.*

L. Hradecká v reakci na J. Strakoše uvedla, že o obsahu metodického pokynu zaměřeného na regulaci marketingu náhrad mateřského mléka by MPO mohlo v budoucnu blíže diskutovat i na platformě Pracovní skupiny, resp. Rady včetně zapojení sekretariátu Rady (tj. Odboru rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR). Uvedla, že MPO s Radou v minulosti už takto spolupracovalo při přípravě metodického pokynu k rozeznávání sexismu v reklamě,[3] jehož vznik iniciovala právě Rada. O tento metodický pokyn se letos ve své argumentaci v jednom ze svých rozsudků opíral např. i Nejvyšší správní soud.[4]

Dále upřesnila, že Pracovní skupina otázku prevence nezanedbává. Podnět ke Kodexu je sice primárně zaměřen na vynucování Kodexu a navazujících rezolucí a zajištění odpovídajících sankcí za jejich porušení, avšak na minulém jednání se Pracovní skupina s obdobnou mírou detailu věnovala i otázce prevence. Konkrétně přijala *Podnět k důsledné implementaci Baby-friendly Hospital Initiative 2018* (dále jen „Podnět k BfHI 2018“),[5] který následně schválila Rada, a poté i vláda ČR – usnesením ze dne 23. srpna 2021 č. 731 rozhodla, že nejpozději do června 2023 má MZd vytvořit strategii k důsledné implementaci aktuální verze tohoto programu v České republice.[6]

M. Šimůnková a Z. Straňák se omluvili a po 14. hodině se odpojili. I. Burianová se odpojila ve 14:30.

M. Dokoupilová stran otázek prevence zmínila, že je v kontaktu s hlavní sestrou ČR A. Strnadovou, se kterou řeší rozšíření kurikula vzdělávání zdravotních sester. Rovněž by uvítala, kdyby ve veřejnoprávní televizi byly vysílány reklamy zdůrazňující prospěšnost kojení.

Následně proběhla diskuze o návrhu usnesení vlády, které spolu s Podnětem ke Kodexu předložila A. Majerčíková (viz příloha č. 3). J. Strakoš uvedl, že pokud nedoje ke změně dozorového orgánu, MPO souhlasí se zpracováním metodického pokynu pro KŽÚ. Opětovně však zdůraznil jednak nezbytnost spolupráce s MZd, jednak domněnku, že efektivní dozor by v této oblasti lépe vykonával jiný odborný úřad než KŽÚ. Doplnil, že převážná část potenciálně závadné reklamy (odhadem cca 80 %) je v mediálním prostoru, nad kterým vykonává dozor Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, nikoli KŽÚ. KŽÚ podle něj plní v zákoně o regulaci reklamy spíše roli zbytkovou roli.

S. Slavíková uvedla, že MZd souhlasí se spoluprací s MPO na přípravě novely zákona o regulaci reklamy ve smyslu ustanovení, která zavádí Kodex a navazující rezoluce a která nejsou upravena v evropské legislativě. Ocenila vysokou kvalitu přehledové tabulky implementace Kodexu a navazujících rezolucí v evropské a české legislativě, kterou zpracovala A. Majerčíková (viz příloha č. 1 Podnětu ke Kodexu, pro účely zápisu příloha č. 3a). Uvedla, že bude vynikajícím podkladem pro novelizaci stávající legislativy.

Obdobně jako J. Strakoš doporučila zvážit z návrhu usnesení vlády vyřadit požadavek na ministra zdravotnictví komunikovat odpovědným osobám v jiných členských státech a příslušným institucím EU potřebu novelizace evropské legislativy, aby došlo k úplné implementaci Kodexu a navazujících rezolucí, k datu 1. června 2022 (a to zejm. s ohledem již

[3] Blíže viz https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/55757/63940/656321/priloha001.pdf?fbclid=IwAR0SZkeTT67b3fnj0t4sEMqeJtsI-tqYqidYakXo1jaO19kctmyegcVkc2E.
[4] Blíže viz http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2019/0202_8As__1900043_20210331154258_20210406154019_prevedeno.pdf.
[5] Text podnětu je dostupný zde: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Podnet-k-dusledne-implementaci-BfHI-2018---schvalena-verze.pdf.
[6] Blíže viz http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/tz-vlada-zkvalitni-poporodni-peci-ve-vsech-porodnicich-190329/.

stanovené priority Evropské komise a nutnost neutrálního vystupování ČR v době českého předsednictví Radě EU v roce 2022). Stran požadavku na vytvoření metodického pokynu pro poskytovatele zdravotních služeb uvedla, že spatřuje potíž v tom, že nebude právně závazný. Dokud se předmětná ustanovení Kodexu a navazujících rezolucí nezapracují do zákona, MZd je po nemocnicích nemůže vymáhat. Upozornila, že EU má v plánu s monitoringem prostřednictvím protokolu NetCode skončit v roce 2030 a že jeho používání není právně vymahatelné.

A. Majerčíková v reakci na S. Slavíkovou navrhla posunutí datumu úkolu, který se týká novelizace na evropské úrovni, o rok, tj. na 1. června 2023 (nikoli jeho úplné vyřazení). Zdůraznila, že protokol NetCode[7] je vhodným, standardizovaným nástrojem k monitoringu Kodexu a navazujících rezolucí a že jej za tímto účelem mohou využívat různé státy včetně ČR. Doplnila, že požadavky na vytvoření metodického pokynu pro poskytovatele zdravotních služeb a využívání protokolu NetCode pro analýzu dodržování Kodexu a navazujících rezolucí v ČR již vláda schválila a jsou součástí úkolů, resp. opatření obsažených ve Strategii rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030. Považuje tudíž za vhodné je v usnesení ponechat.

M. Čermáková doporučila Podnět ke Kodexu schválit a předat k projednání Radě. Pokud na Radě bude tato problematika otevřena k řešení, obě ministerstva budou mít dostatečný prostor se na svých kompetencích vzájemně domluvit.

Na základě návrhu A. Majerčíkové a následné diskuze M. Čermáková zahájila hlasování o návrhu usnesení.

Usnesení č. 04/2021

Pracovní skupina k porodnictví

1) ***schvaluje podnět ke 40. výročí přijetí Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka (dále jen „Kodex“);***

2) ***navrhuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby schválila podnět ke 40. výročí přijetí Kodexu a předložila jej vládě spolu s navrženým usnesením vlády.***

Výsledek hlasování: 14 PRO, 1 PROTI, 2 ZDRŽEL(A) SE. Usnesení bylo přijato.

M. Čermáková poděkovala A. Majerčíkové za množství a kvalitu odvedené práce na přípravě Podnětu ke Kodexu a uzavřela první bod jednání.

A. Majerčíková a J. Strakoš se omluvili a před 15. hodinou se odpojili.

2. Představení výsledků analýzy dat z Průvodce porodnicemi Aperio

M. Čermáková otevřela druhý bod jednání a předala slovo M. Kramné.

M. Kramná Pracovní skupinu stručně seznámila s výsledky analýzy dat z Průvodce porodnicemi Aperio (viz příloha č. 4). Analýza vycházela z dat získaných z dotazníků od 4702 žen, které porodily v letech 2016–2020 a v prvním čtvrtletí 2021 v některé z porodnic v ČR.[8]

[7] Blíže viz https://apps.who.int/iris/handle/10665/259441?search-result=true&query=Netcode+toolkit&scope=&rpp=10&sort_by=score&order=desc.
[8] Blíže viz https://pruvodce-porodnicemi.aperio.cz/wp-content/uploads/2021/06/Pro-m%C3%A9dia-o-Pr%C5%AFvodci-porodnicemi-podrobn%C3%A1-anal%C3%BDza-dotazn%C3%ADk%C5%AF-od-

Zdůraznila, že oproti běžné populaci bylo mezi respondentkami Aperia více žen s vyšším vzděláním a také více žen, které rodily vaginálně. Analýza si mj. kladla za cíl ověřit, zda a jak se proměnila péče v českých porodnicích během pandemie covid-19. Blíže k výsledkům šetření viz příloha č. 4.

M. Čermáková poděkovala M. Kramné za prezentaci a otevřela diskuzi k druhému bodu jednání.

M. Pavlíková ocenila, že Aperio má data roztříděná podle jednotlivých zdravotnických zařízení, čímž částečně supluje roli státu, který data třídí maximálně na úroveň krajů, pokud je vůbec poskytne. Dále se M. Kramné dotázala, zda z dat, které organizace Aperio nasbírala, byly zjišťovány i rozdíly mezi jednotlivými kraji v počtu plně kojených dětí, doporučení intervalového kojení apod. S odvoláním na A. Majerčíkovou uvedla, že například moravské kraje vykazují vyšší počet kojených dětí. Doporučila případně za využití mapových nástrojů zkorelovat data z Průvodce porodnicemi s daty dalších organizací, které odkazují na dostupnost péče porodních asistentek (dále jen „PA“).

M. Kramná odpověděla, že rozdíly mezi jednotlivými kraji organizace Aperio nezjišťovala, nicméně příští rok chystá přestavbu práce s daty a podnět M. Pavlíkové využije.

M. Dokoupilová doplnila, že v rámci šetření, která realizovala za ČNeoS, zjišťovala i regionální rozdíly.[9] Potvrdila, že moravské kraje v podpoře kojení vskutku vynikají, včetně nejvyšších počtů laktačních poraden po propuštění z porodnice. Právě ty podle ní v ČR nejvíce chybí, protože ženy chtějí po porodu rychle domů (obzvl. v současné pandemické situaci). Opětovně připomenula, že z jejího šetření vyplynulo, že 70 % porodnic propouští ženy do 72 hodin po porodu.

M. Peremská v návaznosti na závěry obou šetření, které prezentovala M. Dokoupilová a M. Kramná, vyjádřila silné znepokojení nad množstvím porodnic, které stále praktikují intervalové kojení i vážení před a po kojení, byť ani jedno odborná literatura nedoporučuje. Za znepokojivé považuje, že takto postupují i porodnice s certifikátem BfHI. Potíží je, že neprobíhá jejich recertifikace, resp. že na recertifikaci MZd neuvolnilo žádné prostředky a porodnice se tak chlubí tituly BfHI získanými před 10-15 lety bez ohledu na to, zda zásady BfHI v praxi dodržují, či nikoliv.

M. Dokoupilová uvedla, že ČNeoS je v kontaktu MZd a velkou část kontroly postupu porodnic stran kojení by si ČNeoS ráda vzala pod sebe. Zdůraznila, ČNeoS má zastoupení ve všech českých porodnicích (tj. v každé z nich pracuje nějaký člen či členka ČNeoS), což je i důvod proč se jí podařilo získat zpětnou vazbu od všech porodnic v rámci šetření, které prezentovala v předchozím bodě jednání. V současné době vytváří databázi styčných osob za jednotlivé porodnice, se kterými bude komunikovat a získávat od nich data o kojení, protože data z NZIS jsou k dispozici se zpožděním 1-2 let. Zároveň podle ní často dochází k chybovosti v hlášeních (reportingu pro ÚZIS ČR), a to jak při propouštění z porodnice, tak v ordinacích praktických lékařů a lékařek pro děti a dorost. Uvedla, že každá porodnice by se měla aktivně zajímat, jaké má výsledky, nikoli si jen splnit formální povinnost odeslání dat na ÚZIS ČR a čekat, až za dva roky dostane nějakou zpětnou vazbu. Proto by chtěla porodnice více motivovat a sbírat od nich data prostřednictvím ČNeoS.

rodi%C4%8Dek_2021.pdf?fbclid=IwAR2b2-rbLMofW71siold363PaY_PRjaFojNR_H4T4wPtIRhDgyVGueb_gts.

[9] Blíže viz zde: https://www.neonatologie.cz/post/projekt-zmapov%C3%A1n%C3%AD-kojen%C3%AD-v-%C4%8Dr.

L. Hradecká zareagovala, že jakkoli je snaha ČNeoS porodnice takto motivovat žádoucí, sledování dat o kojení by nemělo být pouze dobrovolným závazkem. Interní monitoring prováděný samotnými porodnicemi by měl být podle pravidel BfHI 2018 doplněn pravidelným externím hodnocením. Opětovně odkázala na vládou schválený úkol vycházející z *Doporučení Rady vlády pro rovnost žen a mužů k důsledné implementaci Baby-friendly Hospital Initiative 2018*, který původně iniciovala Pracovní skupina prostřednictvím Podnětu k BfHI 2018, a spolu s M. Čermákovou se zástupkyň MZd dotázaly, zda už existuje harmonogram přípravy strategie k důsledné implementaci BfHI 2018 v České republice, popř. jaké další kroky v přípravě této strategie MZd podniklo.

M. Menšíková uvedla, že za přípravu této strategie byl měla odpovídat Národní komise pro kojení (dále jen „NKK“), která byla prozatímně přidělena na Odbor zdravotní péče a že dočasně bude její tajemnicí. Zdůraznila, že NKK je aktuálně nečinná, ale že do konce roku by měla být nově najmenována a poté příslušný vládní úkol začít plnit. Uvedla, že z naléhavých pracovních důvodů musí jednání opustit a nabídla, že případné dotazy zodpoví dodatečně.

M. Menšíková se omluvila a v 15:25 se odpojila.

Následně proběhla diskuze o příčinách rozdílů mezi jednotlivými kraji. M. Čermáková uvedla, že by považovala za přínosné o těchto rozdílech informovat i vedení krajů. Dále se dotázala, co je příčinou nadprůměrně dobrých výsledků ve Zlínském kraji.

M. Dokoupilová odpověděla, že ve Zlínském kraji velice dobře funguje terénní laktační poradenství. Například v Krajské nemocnici ve Zlíně jsou matky s donošenými dětmi propouštěny po 24 hodinách od porodu a předávány do péče laktačních poradkyň (dále jen „LP“), které jsou za tímto účelem velmi dobře proškoleny. Ze zpětné vazby LP vyplývá, že většina dětí matek, se kterými takto pracují, je posléze doma plně kojených. Opětovně zdůraznila, že každá porodnice by ideálně měla mít ve svém regionu terénní LP. Aktuálně je překážkou, že LP často nemají uzavřené smlouvy s pojišťovnami a jejich služby tak pro řadu žen nejsou (finančně) dostupné. ČNeoS by podle ní měla zasazovat o to, aby pojišťovny s LP smlouvy uzavíraly.

I. Königsmarková upozornila, že laktační poradenství je základní kompetencí PA. Apelovala, aby pojišťovny i lékaři a lékařky začali vnímat PA jako důležité partnerky při poskytování péče. Odkázala na zdravotní výkon návštěvy ženy ze strany PA (zpravidla 1x v těhotenství a 3x po porodu).[10] K tomu, aby služba kvalifikovaného laktačního poradenství byla dostupná všem ženám po celé ČR z veřejného zdravotního pojištění, by postačilo rozšíření tohoto výkonu o laktační poradenství a jeho indikování ze strany porodnic v momentě propouštění žen domů. Dále doplnila, že Unie porodních asistentek (dále jen „UNIPA“) podala návrh na změnu a rozšíření seznamu zdravotních výkonů PA, který by měl být projednán na začátku prosince.

M. Vnoučková doplnila, že pro úspěšné kojení je důležitá i příprava před porodem, kterou PA taktéž mohou zastat. Plnohodnotné začlenění PA do péče o matku a dítě by tak mohlo pomoci napravit situaci, kterou popisovala M. Dokoupilová, a sice že ženy často přicházejí do porodnice stran kojení nepřipravené a neinformované.

M. Dokoupilová upřesnila, že když mluvila o LP, měla na mysli i PA. Zapojení PA by jedině uvítala, neboť pro zdárné kojení je jednou z nejdůležitějších podpor právě kontinuita poskytované péče.

M. Čermáková uzavřela druhý bod jednání.

[10] Blíže viz https://szv.mzcr.cz/Vykon/Detail/06211.

3. Shrnutí aktuálních informací a plnění úkolů

M. Čermáková otevřela třetí bod jednání a předala slovo L. Hradecké.

L. Hradecká odkázala na písemné shrnutí, jež zpracovala společně s M. Menšíkovou z MZd a jež bylo členům a členkám Pracovní skupiny zasláno spolu s podklady před jednáním (viz příloha 5).

M. Nemrava doplnil, že proběhlo jednání s ministrem zdravotnictví A. Vojtěchem, na kterém jej informoval o vydání a obsahu licencovaného překladu Evropských standardů pro porodní domy a centra i možnosti jejich využití v ČR.[11] Dále ministra informoval o tom, že Evropská síť pro porodní domy a centra připravuje také metodiku pro sebehodnocení porodních domů a center (aktuálně je pilotována v sedmi zařízeních napříč Evropou) a vyvíjí nástroj pro jejich certifikaci. Metodika pro sebehodnocení by měla být zveřejněna v průběhu příštího roku a měla by být dostupná postupně ve všech jazycích zemí EU. O Evropských standardech pro porodní domy a centra dále jedná s několika dalšími zdravotnickými zařízeními.

M. Čermáková uzavřela třetí bod jednání.

4. Různé

M. Čermáková otevřela poslední bod jednání.

I. Šmídová navrhla, aby se dočasně obnovila činnost týmu, který definoval východiska Pracovní skupiny při zahájení její činnosti. Uvítala by, aby tým pro východiska pro Pracovní skupinu zformuloval, resp. zrevidoval návrh prioritních bodů zájmu s ohledem na aktuální vývoj společnosti. Mj. aby některá relevantní témata a události nezůstávaly ze strany Pracovní skupiny bez povšimnutí. Jako příklad zmínila nevoli, kterou u laické[12] i odborné veřejnosti[13] vyvolal článek *„Metodika organizace Komplexní péče o těhotnou ženu v České republice“* pojednávající o nově publikovaných doporučených postupech České gynekologické a porodnické společnosti České lékařské společnosti ČLS JEP (dále jen „ČGPS“) v časopise Gynekologie a porodnictví.[14] Článek vzbudil negativní reakce zejm. z důvodu přirovnání těhotné ženy k nezletilé dceři, která zahájila povinnou školní docházku, a gynekologa k jejímu rodiči (zákonnému zástupci).

L. Hradecká uvedla, že v návaznosti na brzké sněmovní volby a následné sestavování nové vlády bude končit funkční období Rady, všech jejích výborů a pracovních skupin, včetně této. Stanovení nových priorit bude tudíž určitě zapotřebí a mohlo by být startovacím bodem pro fungování Pracovní skupiny v následujícím období.

I. Königsmarková podpořila návrh I. Šmídové revidovat priority Pracovní skupiny. Dále doplnila, že má v plánu doporučený postup ČGPS (včetně uvedených způsobů úhrady péče) blíže rozebrat z hlediska správnosti a souladu uvedených informací s aktuálními doporučeními

[11] Blíže viz https://apodac.org/wp-content/uploads/MUNET-Standards_4_2021_CZ1.pdf.
[12] V reakci na článek vznikl např. otevřený dopis a iniciativa #NejsemSkolacka Česká ženské lobby. Blíže viz https://czlobby.cz/cs/zpravy/otevreny-dopis-nechceme-aby-peci-v-tehotenstvi-poskytovali-tatkove-ale-profesionalove.
[13] Blíže viz např. https://www.unipa.cz/vyjadreni-unipa-k-clanku-metodika-organizace-komplexni-pece-o-tehotnou-zenu-v-ceske-republice-vydanem-v-casopise-gynekologie-a-porodnictvi-2-2021/.
[14] Blíže viz https://www.gynultrazvuk.cz/uploads/news/102/doc/gp-lubusky-metodika-organizace-komplexni-pece-o-tehotnou-zenu-v-cr-2021-02-reprint.pdf.

WHO. Opětovně zmínila, že UNIPA podala návrh na změnu a rozšíření seznamu zdravotních výkonů. Část navrhovaných změn požaduje změnu výkonu *„vedení porodu vaginálně hlavičkou“*,[15] který původně vytvořila ČGPS. UNIPA požádala o reformulaci popisu tohoto výkonu, neboť stávající popis je naprosto v rozporu se současnými standardy péče při porodu. Byť ČGPS ve svém následném stanovisku uvedla souhlas s tím, že popis výkonu v registračním listu již neodpovídá standardům současného porodnictví a je vhodné jej aktualizovat, se změnou požadovanou ze strany UNIPA vyjádřila ČGPS oficiálně nesouhlas. A to z důvodu, že preferuje systematický přístup k aktualizaci popisů výkonů týkajících se vedení různých typů porodů, neboť i popisy ostatních výkonů jsou zastaralé. Rozhodnutí ČGPS zamítnout snahu UNIPA učinit první krok a napravit prokazatelně neaktuální popis aspoň u tohoto výkonu označila za obstrukční. V této souvislosti požádala L. Hradeckou, aby zástupkyním profesních organizací PA zprostředkovala schůzku, resp. předjednání příslušných návrhů na MZd ještě před prosincovým hlasovacím zasedáním Pracovní skupiny k Seznamu zdravotních výkonů.

L. Hradecká potvrdila, že se na MZd za tímto účelem obrátí. Dále doplnila, že úlohou Rady a Pracovní skupiny je formulovat doporučení pro vládu a její orgány, nikoli se obracet na spolky typu ČGPS. Upozornila, že případný podnět Pracovní skupiny týkající se organizace péče v souvislosti s porodem by tak měl být adresován primárně Radě s žádostí, aby se obrátila na MZd, resp. na ministra zdravotnictví

P. Dostálová informovala, že zástupkyně veřejného ochránce práv s diskutovaným článkem *„Metodika organizace Komplexní péče o těhotnou ženu v České republice“* taktéž vyjádřila nesouhlas a obrátila se v této věci na ministra zdravotnictví i na předsedu ČGPS.

M. Vnoučková informovala, že UNIPA v rámci projektu podpořeného z dotace Úřadu vlády ČR spustila webovou stránku a od 1. září 2021 také telefonní linku „Rodím v klidu“,[16] jejichž prostřednictvím poskytuje poradenství ohledně těhotenství, porodu a mateřství.

P. Sovová navrhla, aby členky a členové Pracovní skupiny na začátku jednání v budoucnu krátce sdíleli, čím se aktuálně zabývají. Zmínila, že Hnutí za aktivní mateřství aktuálně realizuje dvě kampaně. První je zaměřená na potírání a prevenci porodnického násilí, druhá na podporu komunitních PA.

L. Hradecká uvedla, že ke sdílení tohoto typu aktualit je vhodný právě bod Různé. Nabídla, že v případě zájmu by mohla Pracovní skupině aktuality zasílat s předstihem i za nestátní sektor (spolu s dalšími podklady pro jednání). Případně je možné se předem přihlásit o slovo v bodu Různé.

Dále doplnila, že termín dalšího jednání Pracovní skupiny zatím není stanoven a s nejvyšší pravděpodobností se uskuteční až v příštím roce, tj. po ustavení nové vlády, Rady a Pracovní skupiny. Soubor dat z oblasti porodnictví od ÚZIS ČR zatím nemá Úřad vlády ČR plně k dispozici. Pokud by v tomto tématu nastal v nejbližších cca dvou týdnech posun, s M. Čermákovou by zvážily případné operativní svolání online jednání Pracovní skupiny ještě v letošním roce.

M. Čermáková poděkovala přítomným členkám a členovi Pracovní skupiny za jejich práci a hostkám za jejich prezentace a ukončila jednání.

[15] Blíže viz https://szv.mzcr.cz/Vykon/Detail/63119.
[16] Blíže viz https://rodimvklidu.cz/.

Přílohy zápisu

Příloha č. 1 Prezentace M. Dokoupilové k výsledkům šetření k podpoře kojení a dokrmování
Příloha č. 2 Prezentace A. Majerčíkové k implementaci Kodexu a navazujících rezolucí
Příloha č. 3 Podnět ke Kodexu vč. příloh níže, pro účely zápisu označených písm. a) až f)

- Příloha č. 3a Implementace Kodexu a navazujících rezolucí v evropské a české legislativě
- Příloha č. 3b Pravidla týkající se propagace a distribuce počáteční kojenecké výživy, která musí být respektována výrobci kojenecké výživy z roku 2014
- Příloha č. 3c Seznam smluv uzavřených od roku 2018 mezi nemocnicemi (porodnicemi) v přímé působnosti Ministerstva zdravotnictví a výrobci náhrad mateřského mléka v hodnotě vyšší než 50 000 Kč
- Příloha č. 3d Vybrané ukázky porušení Kodexu od roku 2018
- Příloha č. 3e Příkaz Odboru živnostenského a občanskosprávního Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 8. 11. 2018, č.j. MHMP 1727391/2018
- Příloha č. 3f Rozhodnutí Odboru živnostenského a občanskosprávního Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 14. 4. 2020, č.j. MHMP 204180/2020

Příloha č. 4 Prezentace M. Kramné k výsledku analýzy dat z Průvodce porodnicemi Aperio
Příloha č. 5 Shrnutí aktuálních informací a plnění úkolů pro Pracovní skupinu

Shrnutí úkolů pro sekretariát Rady a členky a členy Pracovní skupiny:

1. Svolat schůzku týmu pro východiska k revizi prioritních bodů zájmu Pracovní skupiny
   Zodpovídá: sekretariát Rady
   Termín: před prvním jednáním Pracovní skupiny v novém funkčním období

2. Kontaktovat MZd s žádostí o účast zástupkyň PA na pracovním zasedáním Pracovní skupiny k Seznamu zdravotních výkonů
   Zodpovídá: sekretariát Rady
   Termín: listopad 2021

V Praze dne 11. ledna 2021

Zapsala: Lucie Hradecká, tajemnice Pracovní skupiny, ve spolupráci s Karolínou Vernerovou
Schválila: Marie Čermáková, předsedkyně Pracovní skupiny